

**OPLACANIE SKŁADEK NA UBEZPIECZENIA EMERYTALNE I RENTOWE ZA OSOBY
POBIERAJĄCE ZASIŁEK DLA OPIEKUNÓW W ZWIĄZKU Z WEJŚCIEM W ŻYCIE NOWYCH
PRZEPISÓW OD DNIA 15 MAJA 2014 R.**

Od 15 maja 2014 r. weszła w życie ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2014 r. poz. 567) określająca warunki nabywania oraz zasady ustalania i wypłacania zasiłków dla opiekunów osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego.

Zasiłek dla opiekunów przysługuje osobom:

- za okresy od dnia 1 lipca 2013 r. do 14 maja 2014 r., w których osoba spełniała warunki do otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego określone w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992, z późn. zm.) w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2012 r.,
- od 15 maja br., jeżeli osoba spełnia warunki do otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego określone w ustawie o świadczeniach rodzinnych w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2012 r.

Ubezpieczenia społeczne:

Została również zmieniona ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1442, z późn. zm.).

W art. 6 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, dodano osoby pobierające zasiłek dla opiekuna. Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za te osoby w całości opłaca wójt, burmistrz lub prezydent miasta, przez okres niezbędny do uzyskania 25-letniego okresu ubezpieczenia (składkowego i nieskładkowego), z zastrzeżeniem **art. 87 ust. 1b** ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440, z późn. zm.).

Składki za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna (tak samo jak za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne oraz specjalny zasiłek dla opiekuna) nie są opłacane jeżeli podlegają one obowiązkowi ubezpieczeń społecznych z innego tytułu na podstawie ustawy lub na podstawie odrębnych przepisów (art. 6 ust. 2b ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych).

Zgodnie z art. 18 ust. 5a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, podstawę wymiaru składek na te ubezpieczenia stanowi kwota zasiłku dla opiekuna.

Składki na ubezpieczenia społeczne za te osoby finansuje w całości wójt, burmistrz lub prezydent miasta (art. 16 ust. 6b pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Powinna to być kwota faktycznie wypłaconego zasiłku, na analogicznych zasadach określonych przy ustalaniu podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne.

Podobnie jak w przypadku osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne oraz specjalny zasiłek opiekuńczy wójt, burmistrz lub prezydent miasta, jeżeli przyznał osobie specjalny zasiłek opiekuńczy, może wystąpić do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o udzielenie informacji o przebiegu ubezpieczenia oraz za jaki okres za tę osobę powinien opłacać składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (art. 6 ust. 2c ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych).

Ubezpieczenie zdrowotne:

Zgodnie z dodanym do art. 66 ust. 1 pkt 28b ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.), osoby pobierające zasiłek dla opiekuna, przyznany na podstawie przepisów o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, podlegają obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu, o ile nie podlegają temu ubezpieczeniu z innego tytułu.

Osoby te podlegają ubezpieczeniu w okresie od dnia nabycia prawa do zasiłku dla opiekuna, nie wcześniej jednak niż od dnia wejścia w życie ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (czyli od 15 maja 2014 r.) do dnia utraty prawa do jego pobierania - art. 73 pkt 10a ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne osób pobierających ten zasiłek stanowi kwota odpowiadająca wysokości specjalnego zasiłku opiekuńczego przysługującego na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych. Powinna to być kwota faktycznie wypłaconego zasiłku, na analogicznych zasadach określonych przy ustalaniu podstawy składek na ubezpieczenie zdrowotne osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne.

Wyjątkiem będzie sytuacja, w której osobie zostanie wypłacony zasiłek obejmujący okres **po 30 czerwca 2013 r. do 14 maja 2014 r.** (dzień poprzedzający dzień wejścia w życie ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów). Zasiłek należny **za ten okres nie wlicza się do podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne.**

Dokumenty ubezpieczeniowe

Wobec osób pobierających specjalny zasiłek opiekuńczy powinien być stosowany kod tytułu ubezpieczenia rozpoczynający się cyframi **14 22**.

Organ samorządu (wójt, burmistrz, prezydent miasta) zobowiązany jest złożyć za ww. osoby, którym został przyznany zasiłek dla opiekunów za okres poprzedzający wejście w życie ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, przez okres niezbędny do uzyskania 25-letniego okresu ubezpieczenia (składkowego i nieskładkowego), z zastrzeżeniem art. 87 ust. 1b ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, następujące dokumenty ubezpieczeniowe:

- zgłoszenie do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych od dnia, za który został przyznany zasiłek, na druku ZUS ZUA,
- zerowe raporty ZUS RCA za zaległe miesiące, w których nie wypłacono zasiłku,

- wyrejestrowanie z ubezpieczeń emerytalnego i rentowych na druku ZUS ZWUA, za okres do dnia poprzedzającego dzień wejścia w życie ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- zgłoszenie do obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych oraz ubezpieczenia zdrowotnego za okres od dnia wejścia w życie ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, na druku ZUS ZUA,
- raportu ZUS RCA ze składkami na ubezpieczenie emerytalne i rentowe obliczonymi od podstawy wymiaru stanowiącej iloczyn kwoty zasiłku i liczby miesięcy podlegania ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, z uwzględnieniem art. 19 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych; składka na ubezpieczenie zdrowotne powinna zostać obliczona na analogicznych zasadach, z pominięciem kwot zasiłków należnych za okresy poprzedzające dzień wejścia w życie ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz bez uwzględnienia kwoty, o której mowa w art. 19 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Przykłady:

Przykład 1

Organ samorządu miasta W. w miesiącu czerwcu 2014 r. za okres od 1 lipca 2013 r. przyznał Pani Annie R. zasiłek dla opiekuna. Wypłata zasiłku za okres od lipca 2013 r. do czerwca 2014 r. została dokonana 28 czerwca br.

Płatnik ustalił, że Pani Anna R. wiek emerytalny przewidziany w art. 24 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych osiągnie w 2016 r. Zatem konieczne jest opłacanie za nią składek przez 3 lata.

Płatnik, za Panią Annę R. powinien przekazać do Zakładu:

- druk ZUS ZUA z kodem tytułu ubezpieczenia rozpoczynającym się cyframi 14 22, ze zgłoszeniem do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych od dnia 1 lipca 2013 r.,
- za miesiące od lipca 2013 r. do kwietnia 2014 r. imienne raporty rozliczeniowe ZUS RCA z tym kodem tytułu ubezpieczenia z wykazaną zerową podstawą wymiaru i kwotami składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe,
- druk ZUS ZWUA - wyrejestrowanie ubezpieczonej od 15 maja 2014 r. (od dnia wejścia w życie ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów) z kodem tytułu ubezpieczeń rozpoczynającym się cyframi 14 22 i od tej daty zgłoszenie do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych oraz ubezpieczenia zdrowotnego na druku ZUS ZUA z tym samym kodem tytułu ubezpieczenia,
- za miesiąc maj 2014 r. imienny raport rozliczeniowy ZUS RCA z tym kodem tytułu ubezpieczenia z wykazaną zerową podstawą wymiaru i kwotami składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz ubezpieczenie zdrowotne,
- za miesiąc czerwiec imienny raport ZUS RCA (za miesiąc, w którym dokonano wypłaty zasiłku) z tym samym kodem tytułu ubezpieczenia i wykazać jako podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe sumę kwot zasiłku wypłaconego za okres VII 2013 -VI 2014 r. – 6.240 zł (12 x 520 zł – kwota świadczenia) oraz jako podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne sumę kwot zasiłku wypłaconego za okres 15 V- 30 VI 2014 r. – 814,70 zł (294,70 + 520 zł),

- *na bieżąco, tj. począwszy od rozliczeń za lipiec 2014 r. przez okres kolejnych miesięcy do czasu osiągnięcia wieku emerytalnego, należy rozliczać składki w dokumentach rozliczeniowych z kodem tytułu ubezpieczenia rozpoczynającym się cyframi 14 22, o ile w tym okresie nadal będzie uprawniona do tego zasiłku lub nie uzyska innego tytułu do ubezpieczeń.*

Przykład 2

Organ samorządu miasta K. w miesiącu czerwcu 2014 r. za okres od 15 maja 2014 r. (wejście w życie ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów) przyznał Pani Magdzie M. zasiłek dla opiekuna. Wypłata zasiłku za maj i czerwiec 2014 r. została dokonana 28 czerwca br.

Płatnik ustalił, że Pani Magdzie M. wiek emerytalny przewidziany w art. 24 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych osiągnie w 2015 r. Zatem konieczne jest opłacanie za nią składek przez rok.

Płatnik, za Panią Magdę M. powinien przekazać do Zakładu:

- *druk ZUS ZUA z kodem tytułu ubezpieczenia rozpoczynającym się cyframi 14 22, ze zgłoszeniem do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych oraz ubezpieczenia zdrowotnego od dnia 15 maja 2014 r.,*
- *za miesiąc maj br. imienny raport ZUS RCA z tym kodem tytułu ubezpieczenia z wykazaną zerową podstawą wymiaru i kwotami składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz ubezpieczenie zdrowotne,*
- *za miesiąc czerwiec br. imienny raport ZUS RCA (za miesiąc, w którym dokonano wypłaty zasiłku) z tym samym kodem tytułu ubezpieczenia i wykazać jako podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe sumę kwot zasiłku wypłaconego za miesiące maj i czerwiec 2014 r.,*
- *na bieżąco, tj. począwszy od rozliczeń za lipiec 2014 r. przez okres kolejnych miesięcy do czasu osiągnięcia wieku emerytalnego, należy rozliczać składki w dokumentach rozliczeniowych z kodem tytułu ubezpieczenia rozpoczynającym się cyframi 14 22, o ile w tym okresie nadal będzie uprawniona do tego zasiłku lub nie uzyska innego tytułu do ubezpieczeń.*